

Medlemsbrev andra halvåret 2022

I detta medlemsbrev sammanfattar vi KLYS arbete och aktiviteter under andra halvåret 2022.

Du hittar KLYS senaste yttranden och skrivelser samt annat läsvärt på vår webbsida. Vi gör också löpande uppdateringar på KLYS Facebooksida, LinkedIn, Instagram- och Twitter-konton. Där finns aktuell information, nyheter och kommentarer från KLYS. Följ oss gärna där!

Trevlig läsning!

NATIONELL KULTUR- OCH MEDIEPOLITIK

NY REGERING OCH RIKSDAG

I september stod det klart att Sverige har en ny regering och en ny riksdagsmajoritet, där de tre borgerliga partierna Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna bildar regering med stöd av Sverigedemokraterna, som deltagit i framtagandet av **Tidöavtalet**, som sätter ramarna för regeringens politik, bland annat kulturpolitiken.

Till ny kulturminister har **Parisa Liljestrand**, moderat kommunpolitiker från Vallentuna, utsetts.

KLYS kommer att arbeta vidare med de frågor som tas upp i vårt valprogram för 2022 i enlighet med den **eftervälsstrategi** som KLYS arbetsutskott arbetat fram under hösten. I den ingår att etablera kontakter med nyckelpolitiker, såsom ministrar inom relevanta områden. Utöver kulturministern kommer KLYS att prioritera möten med **ny justitie-, arbetsmarknads-, närings- och socialförsäkringsminister**. Vi kommer också att begära möte med **finansministern**.

När det gäller riksdagen har KLYS begärt möten med såväl kultur- som näringsutskottet, där flera nya ledamöter nu tagit plats. Även socialförsäkringsutskottet kommer kontaktas.

KULTURBUDGETEN

I samband med att **kulturbudgeten för 2023** presenterades den 8 november gick KLYS ut med ett **pressmeddelande** där vi konstaterade att regeringens budget innehåller stora bakslag för kultursektorn. Även om kulturbudgeten enligt kulturministern är den näst högsta i nominella tal innebär den i praktiken neddragningar, särskilt mot bakgrund av den kraftiga inflationen.

I pressmeddelandet ställde vi oss mycket kritiska till att det i budgeten inte föreslås fler återstartsstöd till kulturlivet, trots återstartsutredningens slutsatser och förslag förra året.

Positivt är att regeringen vill stärka de statliga stipendierna till kulturskapare med återstartsmedel under tre år framåt. KLYS välkomnade också att regeringen vill satsa mer på långtidsstipendier till kulturskapare, men underströk vikten av att stipendierna görs sjukpenninggrundande för att skapa en bättre social trygghet för kulturskapare med stipendier.

I pressmeddelandet uppmanade vi också kulturministern att driva på för fortsatta upphovsrättsliga reformer för att stärka kulturskapares ställning på marknaden.

Den 10 november var KLYS tillsammans med Koalition för kulturdebatt med och arrangerade **webbinariet "Röster om kulturbudgeten"** som spelades in och livesändes. KLYS ordförande Karin Inde var KLYS röst under webbinariet. [Här](#) kan du se webbinariet i efterhand.

KLYS MÖTE MED KULTURMINISTERN

Så fort det blev känt att Parisa Liljestrand (M) utsetts till kulturminister skickade KLYS ett öppet brev till henne där vi begärde ett möte. Vi fick ganska snabbt svar och den 23 november fick KLYS verksamhetsledare Ulrica Källén och ordförande Karin Inde sitt första möte med den nya kulturministern.

Vid mötet avhandlades:

- kultur- och konstnärspolitiska frågor i regeringens budget för 2023 i enlighet med pressmeddelandet
- de fortsatt enorma behoven av återstartsmedel för olika typer av kulturverksamheter runt om i landet
- behoven av fortsatta upphovsrättsliga reformer för att stärka kulturskapares möjligheter till skälig ersättning, utmed hela näringskedjan

- ökad social trygghet för kulturskapare när det gäller a-kassa och sjukpenning.

UPPHOVSRÄTT OCH YTTRANDEFRIHET

GENOMFÖRANDE AV EU:S UPPHOVSRETTSDIREKTIV

I somras lämnade regeringen över sin **proposition** till riksdagen med förslag till **genomförande av EU:s DSM-direktiv i svensk rätt prop. 2021/22:278** där det bland annat föreslogs en förstärkning för upphovspersoner och utövare när det gäller **ökad retroaktivitet för möjligheten att jämka ersättningar** som kommit att bli oproportionerligt låga. Avtal som träffats den 1 jan 2003 och senare ska nu kunna omfattas av denna möjlighet. Detta är en förlängning med tio år i enlighet med det KLYS drivit.

Propositionen kommer att **debatteras och beslutas i riksdagen den 30 november**, samma dag som KLYS nämndmöte. Enligt plan ska den nya lagstiftningen **träda i kraft den 1 januari 2023**.

KLYS kommer efter jul att inleda ett arbete med att samordna tolkning och tillämpning av den nya lagstiftningen genom **informations- och erfarenhetsutbyte i KLYS**. Tanken är att samarbeta kring framtagande av informationsmaterial och manualer för KLYS medlemsorganisationer och deras medlemmar som stöd vid individuella och kollektiva avtalsförhandlingar.

ERSÄTTNINGSRÄTTSUTREDNINGEN

Ersättningsrättsutredningens slutbetänkande SOU 2022:23 presenterades i maj och har remitterats under hösten. Utredningen har haft i uppdrag att se över två frågor med anledning av DSM-direktivet, dels frågan om en s.k. oavvislig ersättningsrätt för upphovspersoner och utövare i on demand-situationer, till exempel vid streaming av film och musik (artikel 18.2), dels en särskild tvistlösningsmekanism för upphovsrättsfrågor (artikel 21).

Förslagen i betänkandet är en besvikelse för de flesta kulturskapare. Trots massivt arbete från kulturskaparhåll med att beskriva verkligheten och de stora behoven av lagstiftning på området, och trots studier, rapporter och undersökningar både på nationell och internationell nivå som påvisar behoven av desamma, föreslår utredningen **inte ett enda förslag som på riktigt förstärker uphovspersoners och utövande konstnärers möjligheter att få skäligen ersättning** i on demand-situationer från förvärvare i senare led, till exempel från strömningstjänster.

Resultatet av utredningen innebär att behovet av fortsatta reformer efter genomförandet av DSM-direktivet blir ännu viktigare.

KLYS och Copyswede lämnade i sitt **gemensamma yttrande över utredningen den 22 november**. Yttrandet finns att ta del av i sin helhet [här](#).

KLYS särskilda referensgrupp för ersättningsutredningen har bistått i arbetet med yttrandet.

ÖVERSYN AV PRIVATKOPIERINGSERSÄTTNINGEN

Utredningen om privatkopieringsersättningen (PKE) överlämnade sitt slutbetänkande (SOU 2022:20) i våras och **KLYS och Copyswede lämnade sitt gemensamma yttrande över utredningen den 23 september**.

I utredningen föreslås bland annat en **breddning av ersättnings-berättigade till ord- och bildområdet**, vilket är något som KLYS drivit. Vidare blir PKE-systemet även i fortsättningen en **civilrättslig ordning** och inte en offentligrättsliga sådan, vilket har varit en viktig fråga för KLYS att värna om.

Däremot föreslås en rad förändringar i systemet, inte minst **en ny nämnd som ska lösa tvister beträffande PKE**, och som ska inrättas inom PRV:s verksamhet. Här har KLYS och Copyswede flera invändningar.

KLYS och Copyswede har under hösten haft flera möten i den särskilda arbetsgruppen för PKE-översynen, där diskussion och samordning av synpunkter från kulturskaparkollektivet i samband med remissvarsskrivande har skett.

KLYS planerar en uppvaktning av justitiedepartementets nya politiska ledning när det gäller uppföljning av DSM och vår syn på förslaget till ändringar i PKE-systemet.

ARBETSMARKNAD, SOCIAL TRYGGHET OCH SKATTER

SOCIAL TRYGGHET

Förra hösten tillsattes **en utredning om anpassningar av sjukförsäkringen till frilansares och så kallade kombinatörers villkor, dir 2021:90**. Särskild utredare är Calle Nathanson, VD för Folkets Hus och Parker. Utredningen innehåller många av de frågor som KLYS länge drivit, till exempel hur stipendier ska behandlas vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst (SGI), och innebär att frilansande kulturskapare nu antligen kan få en bättre social trygghet.

KLYS verksamhetsledare Ulrica Källén är expert i utredningen, och en **särskild referensgrupp** är kopplad till

utredningen där representanter från KLYS medlemsorganisationer/socialförsäkringsnätverk ingår. Expertgruppen och referensgruppen har hittills träffats vid tre tillfällen och diskuterat de underlag som utredningen presenterat. Underlagen innehåller förslag som ligger i linje med KLYS synpunkter beträffande beräkning av SGI och möjlighet att räkna in stipendier i SGI-underlaget. Utredningen ska presentera sitt **slutbetänkande i april 2023**.

När det gäller arbetslöshetsförsäkringen föreslår den nya regeringen i budgetpropositionen för 2023 **en förlängning av de a-kasselättnader för egenföretagare** som infördes under pandemin. Regeringen kommer också att undersöka hur dessa i någon form skulle kunna permanentas. KLYS välkomnar detta och planerar en uppvaktning av arbetsmarknadsdepartementet i frågan.

ARBETSFÖRMEDLINGEN KULTUR MEDIA

Rådet för kulturarbetsmarknaden träffades i september på Konstnärsnämnden. Vid mötet deltog SGI-utredningens utredare Calle Nathanson, för att berätta om arbetet med att förändra systemet för SGI.

Nästa möte i Rådet äger rum den 6 december i Arbetsförmedlingens lokaler i Solna.

KONSTEN ATT DELTA

Vid ett extrainsatt AU-möte den 24 augusti fattade KLYS AU ett enhälligt beslut om att **Konsten att delta ska frikopplas från KLYS från och med den 1 januari 2023** och att Ola Öhlin, projektledare för Konsten att delta, själv ska söka vägar framåt för projektet.

När KLYS tog sig an projektägarskapet för Konsten att delta 2016 var förutsättningen att arbetsgivaransvaret skulle rotera bland medlemsorganisationerna. Inget medlemsförbund har dock uttryckt önskemål om att ta sig an projektutförandet efter 2022. Förutsättningarna för ett roterande projektutförarskap har också försvårats i och med de nya LAS-reglerna som trädde i kraft i oktober i år.

I skrivande stund står det klart att Konstnärscentrum kommer att axla rollen som projektägare för Konsten att delta under 2023.

KLYS har författat ett stödbrev för Konsten att delta som kan bifogas till ansökan till Kulturrådet för projektmedel för 2023, där vi uttrycker vårt fortsatta helhjärtade stöd för, och tro på, projektet. KLYS kommer även efter att projektägarskapet löpt ut, att fortsätta sprida information om projektet i våra kanaler och till våra medlemsorganisationer.

KULTURELLA OCH KREATIVA NÄRINGAR (KKN)

Den 5 augusti presenterades betänkandet Kreativa Sverige SOU 2022:44, **i vilket föreslås en nationell strategi för kulturella och kreativa branscher i Sverige**.

Eva Månsson, verksamhetsledare för Konstnärernas Riksorganisation, har varit **KLYS expert i utredningen**. Hon är också sammankallande i KLYS arbetsgrupp för kulturella och kreativa näringar; **KKN-gruppen**.

Utredaren Tobias Nielsén gästade KKN-gruppens möte den 24 oktober, där han presenterade förslaget till Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher.

KLYS arbetar nu med sitt remissvar som ska vara inne den **16 december**.

Nästa möte i KKN-gruppen för diskussion och förankring av förslaget till remissyttrande äger rum den 6 december.

REGIONAL KULTURPOLITIK

REGIONALA KULTURPLANER PÅ REMISS 2023

Under nästa år remitterar följande fem regioner nya kulturplaner som ska börja gälla 1 januari 2024: **Västra Götaland, Östergötland, Örebro län, Västerbotten och Jämtland/Härjedalen**. Alla remisserna pågår vid olika tillfällen under det första halvåret av 2023. KLYS kommer sedan vanligt att besvara dem i samråd med medlemsorganisationerna. De organisationer som brukar komma med inspel och texter till KLYS remissvar är Konstnärernas Riksorganisation, Fackförbundet Scen & Film, Oberoende Filmares Förbund, Symf/Musikerförbundet, Författarförbundet samt Svenska Fotografers Förbund.

REGIONALA MÖTEN OCH KONFERENSER UNDER HÖSTEN 2022 SOM KLYS DELTAGIT I

- 17 aug: KLYS höll föredrag på Lunds kommuns kulturpolitiska heldagsmöte
- 1 sept: Region Stockholms kunskapsseminarium om scenkonst
- 7-8 sept: Malmö stads konferens om europeisk och nationell kulturutveckling och ansökan om kulturhuvudstadsår 2029 i Malmö
- 14 sept: Expertgruppsmöte i kultursamverkansutredningen
- 22-23 sept: Bokmässan i Göteborg
- 13 okt: Region Stockholms kunskapsseminarium om kultur i stadsutveckling

- 24 okt: Kulturting Norr
- 27 okt: Konstnärnsrådets konferens för regioner om konstnärlig frihet
- 10 nov: Region Stockholms kunskapsseminarium om kultursamverkansmodellen
- 10 nov: Kultursamverkansutredningens hearing i Region Skåne om regionala kulturlivet
- 22 nov: KLYS möte med regionala referensgruppen
- 29 nov: Regionsamverkan Sydsveriges konferens om KKN, Hässleholm
- 1 dec: Expertgruppsmöte i kultursamverkansutredningen
- 6 dec: Region Östergötlands dialogmöte om bild och form, Norrköping

KLYS REGIONALA GRUPPS HÖSTMÖTE

22 november höll KLYS ett digitalt möte med sin **regionala referensgrupp**, som består av medlemsförbundens representanter för regionala frågor. Främst diskuterades den pågående kultursamverkansutredningen, men även KLYS remissarbete med KKN-utredningen *Kreativa Sverige*. På mötet konstaterades det att KLYS bland annat behöver enas i frågor som gäller hur ser på regionala kulturplaners innehåll och funktion, samt hur vi anser att samverkansmodellens förordning bör vara formulerad i framtiden.

KULTURSAMVERKANSUTREDNINGEN

Den statliga **kultursamverkansutredningen** (Ku 2022:04) startade i september och avslutas i samma månad 2023. **Mats Svegfors** är den ansvarige utredaren som tillsammans med ett sekretariat på tre personer under året gör en **översyn av kultursamverkansmodellen**. Utredningen har tillsatt en **expertgrupp** på tolv personer, där KLYS finns representerat med sin regionalpolitiska strateg **Carl Liungman**.

KLYS träffade utredningen för ett **möte den 28 oktober**, då KLYS ordförande, verksamhetsledare, regionalpolitiska strateg samt AU-ledamot Sara Edström deltog.

Utredningens direktiv handlar om att A) utveckla samverkan inom modellen, B) öka kultur tillgång och breddat deltagande, samt C) se över kulturområden som ska ingå i modellen. Under utredningsåret deltar Carl Liungman på en rad expertmöten och KLYS ledning, liksom medlemsorganisationerna, har separata möten med utredningens sekretariat för att spela in synpunkter.

KULTURUTVECKLINGEN I REGION STOCKHOLM

Den övergripande regionala utvecklingsstrategin för Stockholmsregionen, **RUFS 2050**, ses över under hösten och vintern. Bland annat görs en enkät. I samband med detta kommer sannolikt regionens kulturstrategidokument att revideras delvis. Regionens kulturförvaltning har dessutom två uppdrag som löper flerårigt med start 2022, som dels gäller en **översyn av kulturstöden och den konstnärliga friheten** kopplat till detta, dels en kartläggning och **analys av förutsättningarna för länets konstområden, kulturskapare samt arrangörer**. Till våren ska branschdialogmöten göras inom områdena litteratur resp. teater. Det startar även en kartläggning av **musikarrangörer i Stockholmsregionen** som del av ovanstående uppdrag.

NYHETER I REGIONER OCH KOMMUNER

Region Skånes kulturdirektör **Gitte Wille** slutar och ny chef ska rekryteras under vintern. Också **Region Norrbotten** söker ny kulturchef då deras förra har slutat efter kort tid.

Region Halland har fått ny förvaltningschef för Kultur och skola: **Karin Wettermark Jonsson**, tidigare i Ängelholms kommun.

Anna-Karin Axelsson är ny kulturchef i **Region Kronoberg**. Det är en nyinrättad tjänst. Tidigare har regionen arbetat med en operativ kulturledning bestående av två kulturstrateger, och alltså inte haft en renodlad kulturchef.

Kristine Brosjö, tidigare avd. chef på Konstnärnsrådet, har utsetts till **Region Dalarnas** nya förvaltningschef för kultur- och bildningsförvaltningen.

Region Kalmar län har för avsikt att etablera ett regionalt konstområdesövergripande kulturskaparsamråd och har kontakt med KLYS i processen med val av kulturskapare.

Både **Göteborg** och **Malmö** arbetar fortfarande med revidering av sina respektive kulturstrategiska program. I Göteborgs fall gäller det främst att revidera handlingsplaner för kultur. KLYS kommer att följa arbetet under 2023 som i något av fallen eventuellt blir ett remissarbete.

Malmö satsar just nu även mycket på att arbeta för att få bli **kulturhuvudstad år 2029**.

En rad kommuner rekryterar under hösten och vintern nya kulturchefer, bland annat **Växjö**, **Nyköping** och **Falkenberg**.

När det gäller politiska förändringar efter valet i september i regioner och kommuner ska KLYS under vintern kartlägga **kulturnämndernas** ledande poster i samtliga regioner och i några av landets största kommuner och göra en översikt.

REGIONALT INOM KOALITION FÖR KULTURDEBATT

KLYS ordförande och KLYS regionalpolitiska strateg deltar i ett planeringsarbete inom ramen för **Koalition för kulturdebatt** för att göra ett omfattande kulturpolitiskt seminariearrangemang på konvetet **Folk & Kultur i Eskilstuna** i februari. KLYS roll är bland annat att se till så att konstnärers perspektiv lyfts fram i paneldebatterna. Koalitionen omfattar olika intresseorganisationer och fackförbund med flera som verkar inom både det professionella och det ideella kulturlivet, och verkar för att öka samverkan i kultursektorn och främja kulturpolitik.

KLYS MÖTESPLATS FÖR KULTURSKAPARE I LANDET

Den 8 december arrangeras **KLYS Mötesplats 2022**, den årliga diskussionsträffen för professionella kulturskapare som engagerar sig i regionala samråd med förvaltningar. Det blir ett digitalt möte även i år. Temat för mötet blir kultursamverkansutredningen och kulturskaparnas villkor kopplat till den.

INTERNATIONELLT

NORDISKT

KLYS deltog med sin ordförande och verksamhetsledare vid ett **möte i Nordiska konstnärsrådet** (KLYS nordiska systerorganisationer) i **Reykjavik den 7 oktober**. Våra danska, finska och isländska kolleger var på plats för att diskutera gemensamma utmaningar och för att rapportera om situationen för kulturlivet efter pandemin i de nordiska länderna.

De **neddragningar i den nordiska kulturbudgeten som aviserades under 2021 har stoppats tillfälligt för 2022**, bland annat som ett resultat av KLYS och de nordiska kulturskaparorganisationernas protester. Protesterna ledde till att en lösning hittades för att under 2022 slippa skära i budgeten. Inför nordiska ministerrådets session i Helsingfors i början av november [agerade KLYS och det nordiska konstnärsrådet igen](#) för att kräva att kulturbudgeten återställs och ökar permanent inför 2023 och framåt.

Det beslut som nu fattats innebär tyvärr neddragningar och svårigheter för verksamheter som Nordisk Panorama och Skandinaviska föreningen (Circolo Scandinavo) i Rom.

EUROPEISKT

KLYS deltar den 1 december digitalt genom sin verksamhetsledare i **ECCD:s årsmöte, som äger rum i Paris**. ECCD (European Coalitions for Cultural Diversity) utgör en

sammanslutning av europeiska organisationer som ingår i den globala organisationen IFCCD.

UNESCO

KLYS och flera av våra medlemsorganisationer deltog den 7 september vid ett **sakråd hos kulturdepartementet** inför regeringens rapportering till Unesco om hur Sverige lever upp till rekommendationen **the Status of the Artist** från 1980. Sverige ska rapportera i november 2022. Även NGO:s som KLYS uppmanas att besvara enkäten.

Svenska Unescorådet har antagit en **strategi för Sveriges samarbete med Unesco 2022–2025**, som KLYS verksamhetsledare bidragit till i sin egenskap av ledamot i Svenska Unescorådet. Sverige ska bland annat verka för att Unesco stärker sitt normativa arbete med press- och yttrandefrihet, konstnärlig frihet och akademisk frihet samt stärker sitt arbete för att förbättra arbetsförhållanden och säkerhet för journalister, kulturarbetare och forskare.

Unescorådet har också initierat ett arbete på nationell nivå, med namnet **Demokratis röstbärare** som innebär att hitta samarbeten och synergier mellan journalistisk, akademisk och konstnärlig frihet. Ett seminarium anordnades av Unescorådet på detta tema den 18 oktober, då KLYS verksamhetsledare höll ett anförande om de stora utmaningarna för kulturskapare när det gäller konstnärlig frihet.

KOMMUNIKATION OCH MEDIA

MÖTE I KLYS KOMMUNIKATIONSNÄTVERK

Den 17 oktober hölls ett möte i KLYS Kommunikationsnätverk. Vid mötet diskuterades bland annat hur man bäst når ut via sociala medier.

Nätverket är till för dem i KLYS medlemsorganisationer som arbetar med kommunikation. Nätverket har en egen grupp på Facebook och en mejlgrupp.

KLYS WEBB

KLYS nya webb som kom på plats i våras, har fått gott betyg av Kommunikationsnätverket som beskriver den som "lättöverskådlig" och "lätt att hitta information på".

Webben är framtagen av [Micaela Gustafsson](#).

KLYS I MEDIA

- 15 juni, KLYS partienkät lyftes i Kulturnytt i P1

- 21 juni, KLYS ordförande intervjuades om KLYS partienkät i SVT:s Kulturnyheter
- 8 juli Journalisten Sonia Hedstrand lyfte KLYS Almedals-seminarium "Arbetsmarknaden förändras gör a-kassan det?" i DN Kultur
- 7 oktober, KLYS uppmanade den svenska regeringen i en debattartikel i Expressen (författad av Dramatikerförbundets vice ordf. Gertrud Larsson) att omedelbart fördöma den iranska regimens våld
- 10 oktober, KLYS deltar i upprop i DN om att värna de svenska kulturråden runt om i världen
- 8 november, KLYS ordförande uttalade sig i en intervju i Svenska Dagbladet om kulturbudgeten

Webb: www.klys.se

Facebook: [KLYS](#)
Twitter: [@KLYS59](#)
Instagram: [@KLYS59](#)

KONTAKT

Om du har några frågor är du alltid välkommen att höra av dig till kansliet på tel.nr: 0709 48 09 63 eller klys@klys.se

Karin Inde, ordförande
Ulrica Källén, verksamhetsledare
Carl Liungman, regionalpolitisk strateg
Evelina Freiman, koordinator